

Η στρατηγική της ελαφρότητας. Η άγνοια ως παράμετρος ήττας της «Αριστεράς του Συμβιβασμού»

Θέσεις-Editorial Τεύχος 142, περίοδος Ιανουάριος - Μάρτιος 2018

"Αναστάς ο Ιησούς από του τάφου, καθώς προείπεν, έδωκεν ημίν την αιώνιον ζωήν"...

από την ορθόδοξη λειτουργία

1. Η επαγγελία του αδύνατου

Αγανακτεί κανείς καθημερινά από τη σωρεία των fake news, τη συνολική ανατροπή της πραγματικότητας, τα κατάφωρα ψεύδη που εκτοξεύονται από κυβερνητικά φερέφωνα, τις προσχηματικές δικαιολογίες για την ολική αντιστροφή των «δεσμεύσεων» στο υπόβαθρο μιας υποκριτικής «υπέρ αδυνάτων» ρητορικής. Και δυστυχώς εξωθείται να «συμφωνήσει» με τους όψιμους κήσσορες της πολιτικής ηθικής (που παρεμπιπτόντως «ανακαλύπτουν» τον διώκτη του νεποτισμού Κυριάκο Μητσοτάκη και τον μεταρρυθμιστικό οίστρο του), για το ακραίο του φαινομένου. Μια εξαπάτηση που εξαργύρωσε τα κουρέλια της «ανατροπής» με τη λεοντή του μεταρρυθμισμού ενός διεφθαρμένου και ανεργάστου πολιτικού συστήματος. Μια πρωτόγνωρη στις λεπτομέρειές της πολιτική απάτη, που με ανήκουστους τρόπους αποπειράται να συγκαλύψει τον πολιτικό εξανδραποδισμό των κυριαρχούμενων τάξεων.

Και όμως η πρόσφατη πολιτική ιστορία έχει πολλά παραδείγματα να επιδείξει αντίστοιχης πολιτικής εξαπάτησης.

Η πλέον ανώδυνη θεσμική απάτη διαρκείας είναι η επίκληση της συνταγματικής πρόνοιας για πρόωρες εκλογές για «εθνικούς λόγους». Όλες σχεδόν οι εκλογές πλην εκείνων του '81, ήταν έκτακτες λόγω «σημαντικού εθνικού ζητήματος», που συνήθως ήταν το αζήτητο Κυπριακό ή ο προϋπολογισμός, η επιτομή της πολιτικής ρουτίνας.

Ο Α. Παπανδρέου με την πραγματικά «πρώτη φορά Αριστερά» κυβέρνηση του '81, ταχύτατα αντέστρεψε τις υποσχέσεις αναδιανομής, είτε με την αθέτηση των θεσπισμένων ρυθμίσεων (περικοπή και ετεροχρονισμός ΑΤΑ), είτε με τον πληθωρισμό, είτε τέλος με τη θέσπιση της σχεδόν μόνιμης έκτοτε λιτότητας.

Η ανεκδιήγητη συνεργασία ΝΔ-ΣΥΝ για την «κάθαρση» του '89 δια χειρός Λ. Κύρκου και Χ. Φλωράκη, διεκδικεί και αυτή τα πρωτεία της πολιτικής απάτης, με την «εθνική συμφιλίωση» συνεταίρων στην πολιτική λεηλασία του εξανδραποδισμένου από τη σύμφυση με τους κρατικούς μηχανισμούς και τη διαφθορά ΠΑΣΟΚ.

Και έπονται τα συνεχή παιχνίδια με τον εκλογικό νόμο, σε συνάρτηση με τα «μαθηματικά της κάλπης» και πάντα με το πρόσχημα κάποιας υψηλής δημοκρατικής αρχής.

Η επιτομή είναι βέβαια η συστηματική προσπάθεια πρόκλησης της κρίσης δημόσιου χρέους

και η επιβολή επιτροπείας του ΔΝΤ το 2009 από έναν κατ' όνομα πρωθυπουργό, που κατόρθωσε να «ξεχάσει» μέσα σε λίγες εβδομάδες όσα μεγαλόσχημα υποσχόταν πριν τις εκλογές. Για να ακολουθήσει η τερατογένεση του PSI από το δίδυμο Σαμαρά – Βενιζέλου που «κατόρθωσε» να μετατοπίσει το δημόσιο χρέος σε κοινωνικές δομές (ασφαλιστικά ταμεία), σε πραγματική «εσωτερική υποτίμηση» με περικοπές μισθών/συντάξεων και διόγκωση της άμεσης και έμμεσης φορολογίας των λαϊκών τάξεων. Αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο την πολιτική δραστηριότητά του ως μηχανισμού ενίσχυσης της ταξικής κυριαρχίας.

Συνεπώς η «πρωτόγνωρη» μεταμόρφωση του ΣΥΡΙΖΑ είναι σε θαυμαστή συνέχεια με τη μεταπολιτευτική παράδοση. Και αποδεικνύει ότι όσο οι κοινωνικοί συσχετισμοί δεν ανατρέπονται, η απάτη έχει τεράστια αντοχή. Μπορεί, όπως δείχνει και το «ιερό» παράθεμα στην αρχή, να αντέξει για 20 αιώνες στο πλέον ανήκουστο περιτύλιγμα: κάτι εμφανέστατα αναπόδεικτο, αρχικά τίθεται ως πραγματικότητα, συνδυάζεται με επιβεβαίωση μια άγνωστης πρόγνωσης, για να καταλήξει στην προβολή του ανυπόστατου ως διαθέσιμου αγαθού προς διανομή για τον καθένα.

Ποια είναι όμως η τόσο προκλητική «διαφορά» του ΣΥΡΙΖΑ συγκριτικά με τα όσα καταμαρτυρούνται στα προηγούμενα;

2. Βουλευσιарχία του κενού

Το ειδοποιό στοιχείο της διαφοράς του ΣΥΡΙΖΑ συνίσταται κατά πρώτο και κύριο λόγο στο γεγονός ότι η πολιτική απάτη έχει ως στόχο την Αριστερά, τη θεωρία και τη διακηρυκτική πρακτική της Αριστεράς όπως αυτή εκφράζεται στις διατυπωμένες θέσεις της. Μόνο που όπως θα επιχειρήσουμε να δείξουμε στη συνέχεια αυτό δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη και την ιστορική θεωρία και πρακτική της, με βασικό δεδομένο τον «συμβιβασμό».

Στον πυρήνα της στρατηγικής της «Αριστεράς του συμβιβασμού» που θα επικαλεστεί πολλαπλώς τους εξωτερικούς καταναγκασμούς, θα εντοπίσουμε παραδόξως τη θεωρία της πολιτικής βούλησης.

Η «ανατροπή» που με μανία επαγγελόταν ο ΣΥΡΙΖΑ στη «μακρά πορεία» του μέσα από τους θεσμούς, είχε ως ειδοποιό διαφορά την «πολιτική βούληση»: εκεί που οι άλλοι δεν μπορούν και δεν θέλουν, η Αριστερά της «ανατροπής» βρίσκεται στον αντίποδα: μπορεί και θέλει με όπλο τη «πολιτική βούληση». Συνεπώς οι υποσχέσεις είναι απόρροια του διαφορετικού «υποκειμένου», και η διάψευσή τους θύμα στο παιχνίδι των εκβιασμών: συμβιβάστηκε χωρίς να είναι συμβιβασμένη.

Ο ΣΥΡΙΖΑ θέλει να μας κάνει να πιστέψουμε ότι απλά εκτίμησε εσφαλμένα τον συσχετισμό δύναμης. Να ξεχάσουμε δηλαδή ότι ως «κυβέρνηση σε αναμονή», έκανε τα πάντα για να υπονομεύσει τις εξαγγελίες του με όπλο την ολοκληρωτικά παθητική ανάθεση από μέρους των λαϊκών στρωμάτων. Η βούληση του «υποκειμένου» κατοπτρικό είδωλο της αβουλίας των κυριαρχούμενων: η ανάθεση ως εναπόθεση των ελπίδων στη βουλευσιарχία του πρώτου. Και στη συνέχεια να ξεχάσουμε ότι κατά την ανάθεση διαχειρίστηκε την κυβερνητική θέση με τον χείριστο δυνατό τρόπο, εξαντλώντας τη ρευστότητα του δημοσίου που αποτελούσε το μοναδικό όπλο του σε έναν αγώνα αντοχής απέναντι σε μια δηλωμένη στρατηγική σύγκρουσης (Σοίμπλε και ΕΚΤ). Ο ΣΥΡΙΖΑ χρησιμοποίησε την κρίση

ρευστότητας για να αιτιολογήσει την «ανατροπή της ανατροπής».

Η βουλευσιарχία αποδείχθηκε στην ώρα της κρίσεως ως άλλο ένα κενό σύνολο. Αποδείχθηκε όταν τον Ιούλιο του 2015 εμφανίστηκε στο εθνικό ακροατήριο με την υποτιθέμενη «ανατρεπτική» στρατηγική του ΟΧΙ ενώ ταυτόχρονα διατύπωσε αίτημα για πρόγραμμα στήριξης από τον ESM. Οπότε και έδειξε ανάγλυφα ότι η βουλευσιарχία του έφθανε μέχρι το οριακό σημείο που θα αξιοποιούσε την υποτιθέμενη συμβιβαστική επιλογή της κοινωνίας προκειμένου να προσχωρήσει στην ήδη επιλεγμένη στρατηγική της υποταγής. Μια βουλευσιарχία που ήρθε να επισφραγιστεί από τον τραγέλαφο ενός ηχηρού ΟΧΙ και μιας άτακτης προσχώρησης στον ESM, απόδειξε ότι ούτε στρατηγική σύγκρουσης και ανατροπής, ούτε βούληση για μια διαφορετική πορεία υπήρχε.

Αυτό είχε καταστεί βέβαια πρόδηλο από τη διαρκή αυτοπονόμηση της διαπραγματευτικής θέσης της νέας κυβέρνησης ήδη από τη συμφωνία της 20ης Φεβρουαρίου που κατέγραφε υποχρεώσεις χωρίς χρηματοδότηση. Και φυσικά από το τσίρκο της «διαπραγμάτευσης» στη συνέχεια και τους κλόουν που παρέλαυναν επί σκηνής.

Η συνθηκολόγηση ως άλλη όψη της «πολιτικής βούλησης» είχε όμως προηγηθεί και αυτής της ανάληψης της διαχειριστικής ευθύνης. Και είχε τροφοδοτηθεί από την ολοκληρωτική αποστασιοποίηση από κάθε θεωρητική ανάλυση των δεδομένων του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού.

3. Θεωρητικός στραβισμός

Από όποια σκοπιά και αν ιδωθεί το κράτος, είναι δύσκολο μια υποτυπώδης έστω ανάλυση να μη διακρίνει ότι πρόκειται για εξαιρετικά συμπαγή μηχανισμό, με εσωτερική συνοχή και παραγωγή αποτελεσμάτων στην κοινωνία, μέρος μόνο των οποίων συνδέεται με τη διαχειριστική πρακτική της κυβέρνησης. Ιδεολογία και καταστολή είναι εγγεγραμμένα στον πηγαίο κώδικα του κρατικού λογισμικού, ως ιδεολογικοί και κατασταλτικοί μηχανισμοί του κράτους.

Αν κάποιος (πόσο μάλλον η Αριστερά) μέσα από οποιαδήποτε διαδικασία πρόκειται να διαχειριστεί κρατικό μηχανισμό, πολύ δε περισσότερο αν ο στόχος είναι η ανατροπή του, τότε πρέπει κατ' ελάχιστον να γνωρίζει βασικά χαρακτηριστικά της λειτουργίας του.

Η παιδεία για παράδειγμα δεν είναι ο χώρος «εθνικής μνήμης» και δημιουργίας της ανταγωνιστικότητας μιας χώρας, ο οποίος βέβαια γίνεται ταξικός επειδή μπαίνουν φραγμοί στις δυνατότητες ανέλιξης των λαϊκών στρωμάτων και δίνονται προνόμια στις κυρίαρχες. Για να μπορέσεις, έστω κατ' αρχήν, να συλλάβεις τη δυνατότητα μετασχηματισμού, θα πρέπει να αντικρίσεις την παιδεία ως κρατικό ιδεολογικό μηχανισμό που εμπεδώνει ήδη από την πρώτη ηλικία τις κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις, σε μια διαδικασία εκμάθησης ρόλων κυριαρχίας-υποταγής. Ένα μηχανισμό που αποκομμένος από την παραγωγή και τη βιωματική σχέση με την καθημερινότητα αναπαράγει καταστατικά το διαχωρισμό διανοητικής και χειρωνακτικής εργασίας, και μέσω αυτού τον πυρήνα της αστικής εξουσίας.

Η εκκλησία από την άλλη δεν είναι απλά ένας μηχανισμός που ανήκει σε μια κοινωνική κατηγορία η οποία προσπαθεί να αναπαράγει τα κοινωνικά προνόμια και την ιδιοκτησία της

εις βάρος του συνόλου. Είναι η χρήση του υπερβατικού μέσα στην κοινωνία, ως συμπληρωματικός μηχανισμός κοινωνικής πειθάρχησης και συντήρησης του κοινωνικού ανορθολογισμού με την αναφορά στην επίλυση των αντιφάσεων στο επέκεινα.

Το πολιτικό-κοινοβουλευτικό σύστημα, δηλαδή ο πολιτικός ιδεολογικός μηχανισμός, δεν είναι η περιοχή όπου η κοινωνία οργανώνεται με ορθολογικό τρόπο και οι κοινωνικές μερίδες εκφράζουν γραμμικά τα συμφέροντά τους, ώστε να γίνει η σύνθεση μέσα στο ταξικά ουδέτερο δημοκρατικό κράτος. Θα πρέπει να αναγνωρίσει κανείς στοιχειωδώς ότι οι εκφάνσεις του μηχανισμού, τα κόμματα, δεν είναι απλοί ιμάντες μεταβίβασης συμφερόντων των κοινωνικών μερίδων, αλλά αντιπροσωπεύουν αντιθέτως απόπειρες συνολικής οργάνωσης της συναίνεσης των κυριαρχούμενων, και σύνθεσης των αντιφάσεων των κυριαρχούντων μέσα από συνολικές προτάσεις διαχείρισης της αστικής κοινωνίας.

Τα μέσα ενημέρωσης δεν είναι «πολιτικά» επειδή είναι ιδιωτικά και εκφράζουν την πολιτική τοποθέτηση του εκδότη, οπότε και χωρίζονται σε φιλικά και εχθρικά ανάλογα με το ιδιοκτησιακό καθεστώς, αλλά μηχανισμοί που συμπληρώνουν την εκμάθηση κοινωνικών ρόλων και διαμορφώνουν την κοινωνική συναίνεση σε αυτή τη λειτουργία. Δεν είναι ένα ουδέτερο δοχείο που ανάλογα με τις προθέσεις γεμίζει με αριστερό ή δεξιό περιεχόμενο και υπηρετεί την ιδέα μιας ουδέτερης «δημοκρατίας».

Ο συμπαγής κατασταλτικός μηχανισμός της δικαιοσύνης δεν χαρακτηρίζεται από τους πολιτικούς και ιδεολογικούς προσανατολισμούς των μελών του, αλλά από τον πυρήνα της ανεξέλεγκτης ελέω θεού «απονομής δικαιοσύνης», το σημαίνον της «νόμιμης βίας» με το εξατομικευμένο δίκαιο, την ποινή, τη φυλακή, τη στέρηση δικαιωμάτων.

Η αστυνομία ως βασικός μηχανισμός καταστολής σε περιόδους «συνταγματικής νομιμότητας», δεν ορίζεται από την αυθαιρεσία των αποφάσεων των πολιτικών και διοικητικών προϊσταμένων, αλλά συνιστά το «οπλισμένο χέρι» του νόμου που ασκεί τη «νόμιμη βία» χωρίς όρια και περιορισμούς. Και τούτο δεν αλλοιώνεται με την είσοδο του «συνδικαλισμού» στο εσωτερικό των μηχανισμών, μια πρακτική η οποία στην καλύτερη περίπτωση ενισχύει την εσωτερική συνοχή απέναντι στις εξωτερικές «υπονομεύσεις».

Αν τέλος, ο διοικητικός μηχανισμός του κράτους δεν αναγνωρίζεται ως το διαχειριστικό κέλυφος που αναλαμβάνει την τεχνική διάσταση της διευρυμένης κοινωνικής αναπαραγωγής υπό τις κρατούσες κοινωνικές κεφαλαιοκρατικές σχέσεις, τότε θα πρυτανεύσουν οι κατηγορίες περί διαφθοράς και αναξιοκρατίας, με προφανή τη στρατηγική θεραπείας. Το ίδιο ισχύει και για τον οικονομικό ρόλο του κράτους που με τη βοήθεια των νομικών μορφών στο σχήμα των δημοσίων επιχειρήσεων προσποιείται ότι «ακυρώνει» την έννοια της επιχείρησης και προάγει τη λειτουργία της «κοινής ωφέλειας».

Και η συμπύκνωση όλων των παραπάνω γίνεται από τον ΣΥΡΙΖΑ εφικτή μέσα από τον αλχημικό συνδυασμό που επιτέλους ανακάλυψε τη λυδία λίθο: πολιτική βούληση και κοινοβουλευτική δημοκρατία.

4. Πρακτική του εφικτού

Θα μπορούσε βέβαια να ισχυριστεί κανείς ότι η θεωρητική στρέβλωση σε βασικές όψεις της «ανάλυσης» που πραγματοποιεί η Αριστερά, δεν είναι παρά τέχνασμα τακτικής, το

οποίο με την ανάληψη της κυβερνητικής διαχείρισης θα υποχωρήσει μπροστά στην ιστορική δυνατότητα για βαθιές τομές στο κράτος και τους μηχανισμούς του. Όμως η θεωρητική και πολιτική μετατόπιση προς την «ταξική ουδετερότητα» του κράτους και των μηχανισμών του είναι μη αντιστρεπτή. Και επιπλέον επικαθορίζει την «ταξική ελαφρότητα» των διαχειριστών που μετατρέπουν την πολιτική από συμπύκνωση των κοινωνικών αντιφάσεων σε τέχνη «διαχείρισης του εφικτού».

Η παραίτηση από τη θεωρία, η στρατηγική της «άγνοιας», όταν δεν τροφοδοτεί το γνωστό «αριστεριστικό» ή απλά λαϊκοπατριωτικό βολонταρισμό, φέρνει την πολιτική στην επικράτεια του εφικτού και την Αριστερά στην προκρούστεια κλίνη της ολικής μετάλλαξης.

Το εφικτό στην παιδεία είναι η ικανοποίηση των «συνδικαλιστικών» αιτημάτων των φορέων των μηχανισμών, που διεκδικούν την ελάχιστη δυνατή λογοδοσία με αντάλλαγμα την κοινωνική ειρήνευση, άρα την καταστολή των αντιφάσεων. Τι έχει απομείνει άραγε από πολιτικές και πρακτικές που ήρθαν στην επιφάνεια σε επαναστατικές περιόδους, όταν το σχολείο αμφισβήτησε έμπρακτα τη διαίρεση της εργασίας και επιχείρησε μια διαφορετική κοινωνικοποίηση του παιδιού; Μάλλον τίποτε γιατί η τρέχουσα προτεραιότητα είναι οι μηχανισμοί πρόσβασης στα ΑΕΙ και η «ομαλή έναρξη του σχολικού έτους» που επιτέλους διασφαλίστηκε με την Αριστερά στην κυβέρνηση.

Το εφικτό στην κοινωνική ερήμωση δεν είναι η αποκατάσταση στοιχειωδώς αξιοπρεπών όρων εργασίας και ο κοινωνικός έλεγχος μέσα από εναλλακτικές μορφές εισβολής του κοινωνικού στα άδυτα της ιεραρχίας του κεφαλαίου, αλλά η διανομή έκτακτων βοηθημάτων, η συγκάλυψη της ανεργίας με προγράμματα ορισμένου χρόνου προγραμματισμένης απόλυσης, η δημιουργία θέσεων εργασίας «λευκού σκλάβου» στον τουρισμό, η φιλανθρωπία με κρατική σφραγίδα. Σε τι διαφέρει άραγε αυτή η πολιτική της Αριστεράς από τη «φιλανθρωπία» της εκκλησίας που διεκδικεί ρόλο στην οικονομία με την περιουσία «της», ρόλο στην παιδεία με φύλο συκής τη συμβολή της στην «ανόρθωση του γένους» και τόσα άλλα ψευδεπίγραφα;

Το εφικτό στον πολιτικό ιδεολογικό μηχανισμό δεν είναι άλλο από την προσπάθεια αναδιάταξης του πολιτικού σκηνικού από τα πάνω με τον εκλογικό νόμο, την επιλεκτική χρήση του κοινοβουλευτικού μανδύα για την προώθηση στελεχειακού δυναμικού στον κρατικό μηχανισμό, την ενίσχυση της ανάθεσης των «από κάτω» ως μέσου άσκησης πολιτικής με αριστερό πρόσημο, την επίκληση της «αριστερής ταυτότητας» ως άλλοθι για τη μετάθεση του «αδύνατου» κοινωνικού μετασχηματισμού στην κοινωνική Δευτέρα Παρουσία.

Το εφικτό στα ΜΜΕ είναι βεβαίως να αξιοποιείται παραδοσιακά το κρατικό δίκτυο ως μάντας «ενημερωτικής» μεταβίβασης, αλλά κυρίως να διαμορφώνονται σχέσεις εξάρτησης με επιχειρηματίες και ομίλους προκειμένου να λειτουργήσουν φιλικά υπάρχοντα μέσα ή να ιδρυθούν νέα που θα καλλιεργούν ευνοϊκό φιλοκυβερνητικό κλίμα στην κοινή γνώμη.

Τέλος, περιοχές στις οποίες είναι καταφανής η απουσία οποιασδήποτε πολιτικής στοιχειωδών αλλαγών στη λειτουργία των μηχανισμών, όπου κυριαρχεί η υπόκλιση στο «εφικτό», είναι η καταστολή: τόσο στην αστυνομία όσο και στη δικαιοσύνη η μόνη «πολιτική» συνίσταται στον προσεταιρισμό των μηχανισμών και των φορέων τους στο άρμα της κυβερνητικής πολιτικής μέσω βαθμίδων ελέγχου που συνδυάζονται με τη διατήρηση ειδικών καθεστώτων και προνομίων. Αντί για την αμφισβήτηση της λειτουργίας της έννομης βίας και του δικαίου αξιοποιείται η ουσιαστική επικυριαρχία της κυβερνητικής

διαχείρισης πάνω στους μηχανισμούς ώστε απλά να εξυπηρετούνται οι διαχειριστικές επιλογές της συγκυρίας. Και το μόνο που φέρνει στην επιφάνεια τις αντιφάσεις είναι οι αντεγκλήσεις, συγκρούσεις και διαμάχες, όταν αμφισβητείται η σχετική αυτονομία και τα προνόμια των μηχανισμών. Ζητήματα που δεν έχουν παραμικρή σχέση με το πεδίο των κοινωνικών συσχετισμών δύναμης.

Το εφικτό τέλος στη διοικητική λειτουργία του κράτους δεν είναι άλλο από την επίκληση της αξιοκρατίας και την καταστολή της διαφθοράς, την ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου που διαδραματίζουν οι κρατικοί μηχανισμοί, όχι πλέον στον προγραμματισμό και υλοποίηση δημοσίων επενδύσεων αλλά στη διανομή επιχειρηματικού κεφαλαίου («κονδυλίων») στην αγορά. Αυτός είναι πλέον ο «εφικτός» ρόλος της κυβερνητικής διαχείρισης. Είναι η εποχή που η Αριστερά καταργεί και την τελευταία νομική συγκάλυψη του χαρακτήρα των δημόσιων επιχειρήσεων και «απελευθερώνει» την αγορά του Δημοσίου ως βασικό πυλώνα ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

5. Η Αριστερά του συμβιβασμού

Οι μετασχηματισμοί που καταγράφονται σήμερα δεν είναι απλά προϊόν πολιτικού οπορτουνισμού, ευκαιριακή υποχώρηση από το αριστερό σύστημα συντεταγμένων. Είναι εκδήλωση αλλαγών και μετατοπίσεων που έχουν συντελεστεί τα τελευταία χρόνια: σηματοδεύτηκαν από τις αντιφάσεις στις κοινωνίες του κρατικού καπιταλισμού στην Ανατολή, την παραδοχή του «αδύνατου» της επανάστασης στις δυτικές κοινωνίες του ανταγωνιστικού καπιταλισμού. Κοντολογής, είναι η σιωπηρή ή ηχηρή αναγνώριση ότι ο καπιταλισμός δεν ανατρέπεται, είναι «φυσική τάξη πραγμάτων».

Η «ελληνική ιδιαιτερότητα» συνίσταται σε συγκυρίες που οι αντιφάσεις οξύνθηκαν και ήρθαν βίαια στην επιφάνεια με το ξέσπασμα της κρίσης του 2008. Η κατάρρευση των βασικών φορέων οργάνωσης της συναίνεσης των «από κάτω» στις πολιτικές του άρχοντος συγκροτήματος έφερε την Αριστερά στη «δεινή» θέση του κυβερνητικού διαχειριστή και ανέδειξε μετασχηματισμούς και μετατοπίσεις που είτε είχαν από καιρό συντελεστεί, είτε ήταν σε εξέλιξη και ενισχύθηκε η δυναμική τους.

Αν στην εποχή του αριστερού πολιτικού περιθωρίου η επίκληση της δημοκρατίας και της κοινωνικής προστασίας των «από κάτω» δημιουργούσε ένα αριστερό άλλοθι, τόσο για την αποτελεσματική λειτουργία του πολιτικού ιδεολογικού μηχανισμού όσο και για την συντήρηση μιας αριστερής μυθολογίας, η επίκληση των ίδιων ιδεολογημάτων όταν το τιμόνι της κυβερνητικής διαχείρισης βρίσκεται στα χέρια της Αριστεράς γίνεται φτηνή προπαγάνδα, μια μεγάλη απάτη που διαψεύδεται από τη δίνη των κυβερνητικών χειρισμών.

Αν το ανέφικτο της αναδιανομής απαιτούσε στο παρελθόν αρκετά χρόνια για να έρθει στο φως της ημέρας μέσα από τη «στασιμότητα» της οικονομίας, την έκρηξη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και τη διόγκωση του δημόσιου χρέους, ώστε να γίνει κοινός τόπος ότι «δεν κάνεις κοινωνική πολιτική με δανεικά αλλά με αύξηση της πίτας», η Αριστερά με τη στρατηγική της «κανονικότητας» και του «εφικτού» το ανέδειξε σε πολιτικό χρόνο μηδέν: η υπόσχεση για επαναφορά του κατώτατου μισθού, για αποκατάσταση των μισθών και των συντάξεων στα προ κρίσης επίπεδα καταργήθηκε σε μια νύχτα μέσα στην «κόπωση» της «διαπραγμάτευσης που έσωσε τη χώρα».

Αν στο παρελθόν η Αριστερά ψέλλιζε κάποια φληναφήματα για τη λειτουργία εναλλακτικών μορφών οργάνωσης της παραγωγής, τη συνεταιριστική οργάνωση, τα εναλλακτικά πρότυπα μιας οικονομίας χωρίς την επιδίωξη κερδοφορίας, και πάλι σε πολιτικό χρόνο μηδέν αποτίναξε την «αρχαία σκουριά» για να πανηγυρίσει την «εξωστρέφεια», τις «νεοφυείς επιχειρήσεις», την «υγιή επιχειρηματικότητα», την οικονομία που βασίζεται στην πρωτογενή παραγωγή και τον «πλούτο των φυσικών προϊόντων της χώρας».

Και πάνω από όλα ενίσχυσε εκείνη την όψη της ρητορικής της που ξαφνικά και μετά από αρκετούς αιώνες λειτουργίας και κυριαρχίας του καπιταλισμού «ανακαλύπτει» τη δυναμική του συστήματος, την αδυναμία να το μετασχηματίσεις με όπλο τη «δημοκρατία» και τις «μεταρρυθμίσεις», τις απεριόριστες δυνατότητες αναγέννησης που διαθέτει. Με σταθερά τις κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις και την δομή της αστικής εξουσίας στην κοινωνία που έχει χτιστεί πάνω τους.

Ενώ παράλληλα χωρίς αιδώ η Αριστερά αυτοδιαφημίζεται ως ο πλέον κατάλληλος διαχειριστής μιας και ελέγχει τους «από κάτω» και περιορίζει την κοινωνική αμφισβήτηση. «Ξεχνώντας» βέβαια ότι το πετυχαίνει «ενισχύοντας» εκείνους που φτωχοποιούνται, ακριβώς επειδή οι δομές του συστήματος εκμετάλλευσης παραμένουν άθικτες επί των ημερών της κυριαρχίας της.

6. Η στρατηγική της «άγνοιας»

Η «άγνοια» της Αριστεράς αποτελεί λοιπόν συνειδητή επιλογή. Αφορά εμπειρίες από ανατροπές που μπορεί να μην είχαν διάρκεια, αλλά βεβαιώνουν ότι το «ανέφικτο» είναι υπαρκτό, έχει συμβεί. Και αμφισβητούν έμπρακτα το δόγμα ότι ο καπιταλισμός έχει ισχύ ιστορικού νόμου που σφραγίζει το τέλος της ιστορίας. Το ατελέσφορο των ανατροπών απλά δείχνει την ανθεκτικότητα των σχέσεων εξουσίας που επειδή δεν αμφισβητήθηκαν αποτελεσματικά, με τη μια ή την άλλη μορφή έφεραν την παλινόρθωση.

Και αντίθετα, σύγχρονες εξεγέρσεις και επαναστάσεις έδωσαν δείγματα αμφισβήτησης, ριζικών ανατροπών στους κρατικούς μηχανισμούς.

Όταν για παράδειγμα στη ρώσικη επανάσταση ίσχυσε η ανακλητότητα των κρατικών λειτουργιών, κάτι που στη συνέχεια η μούχλα της ιστορίας επικάλυψε με το «προοδευτικό» αίτημα για μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων.

Όταν στην ίδια περίοδο η πολιτική αντιπροσώπευση αντικαταστάθηκε από ζωντανά σώματα με άμεση εκλογή, διαρκή λογοδοσία και άμεση ανάκληση.

Όταν ακόμη στο σχολείο έγιναν παρεμβάσεις στη βάση της μαθησιακής διαδικασίας, από τα πρώτα χρόνια της κοινωνικοποίησης του παιδιού, με την προσπάθεια να εναρμονιστεί με το κοινωνικό περιβάλλον και να κινείται αυτόνομα στις καθημερινές ανάγκες του, σπάζοντας έτσι τον πυρήνα της διάκρισης χειρωνακτικής και διανοητικής εργασίας.

Όταν απελευθερώθηκαν οι πολιτιστικοί καταναγκασμοί και οι πρωτοπορίες στην τέχνη συνδέθηκαν με τη διευρυμένη αναπαραγωγή της καθημερινότητας ειδικά αυτών που βρίσκονται στη βάση της κοινωνικής ιεραρχίας.

Είχαμε όμως και αντίθετα δείγματα: με όπλο την εργαλειακή αντίληψη για το κράτος θεωρήθηκε ότι οι μηχανισμοί αυτοί προσφέρονταν για «αριστερή» χρήση, στην υπηρεσία της αλλαγής των κοινωνικών συσχετισμών. Με τις γνωστές συνέπειες: αυτονόμηση των μηχανισμών και καθολική επικράτηση της λογικής τους.

Όπως το ίδιο συνέβη και με το πολιτικό και επιχειρηματικό προσωπικό του παλαιού καθεστώτος που τέθηκε άμεσα στην υπηρεσία του κρατικού καπιταλισμού, έτσι που η αστική ιεραρχία στο κράτος και την επιχείρηση επανήλθε πανηγυρικά.

Έτσι, παρά την αρχική επαναστατική ανατροπή, οι άθικτοι κρατικοί μηχανισμοί επανέφεραν το «κόμμα της τάξης» στην εξουσία, δείχνοντας την αντοχή και την διάρκεια των υπόγειων ταξικών κοινωνικών συσχετισμών. Διότι χωρίς «πολιτιστική επανάσταση», η αστική εξουσία αποκαθίσταται σύντομα στην πλήρη κυριαρχία της. Ακυρώνοντας συνεχώς τις όποιες έστω ατελείς, αυθόρμητες και ατελέσφορες τάσεις κομμουνισμού που μπορεί να αναδύονται μέσα από την αυθόρμητη πρακτική των μαζών και τις ρωγμές που εμφανίζει το συστημικό οικοδόμημα της αστικής κοινωνίας.

Η καθεστωτική «Αριστερά του συμβιβασμού» δεν υπέκυψε σε εκβιασμό, γιατί πολύ πριν τον εκβιασμό είχε επιλέξει τη στρατηγική της προσαρμογής, «αγνοώντας» τα δεδομένα των κοινωνικών συσχετισμών και τα ιστορικά διδάγματα από τις απόπειρες ανατροπής τους. Η πολιτική των αναθέσεων στο κοινοβουλευτικό παιχνίδι, ο μαξιμαλισμός των υποσχέσεων, η αδυναμία «ανέξοδης» υπαναχώρησης, η επικάλυψη της στρατηγικής ήττας με άρωμα «τακτικισμού», είναι απλά συμπτώματα της κομβικής επιλογής για άνευ όρων υπηρετήση των υπαρκτών κοινωνικών συσχετισμών.

Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι μια «αριστερή παρένθεση» που πρέπει γρήγορα να ξεχαστεί, αν θέλει κανείς να ξανασκεφθεί και να επιδιώξει το εφικτό μιας άλλης κοινωνίας, όπου «οι άνθρωποι θα είναι πάνω από τα κέρδη», όπου θα κυριαρχεί «η οικονομία των αναγκών». Να ξεχαστεί η προκλητική προσχηματική συμπεριφορά των «αριστερών» διαχειριστών που «εν μια νυκτί» αντικατέστησαν τις σημαίες της κοινωνικής εξέγερσης με γιγαντοαφίσες «ανάπτυξης» και «τίμιας επιχειρηματικότητας».

Οι «από κάτω» δεν έχουν ανάγκη μιας ανυπόστατης κοινωνικής «δεύτερης παρουσίας» για να προβάλλουν εκεί ανεκπλήρωτα όνειρα κοινωνικής αλληλεγγύης σε μια κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση.

Ούτε βέβαια και δευτεροκλασάτους πλασιέ ενός ρόδινου μέλλοντος που αργεί απελπιστικά πολύ.

Πηγή: http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1379<...